

RAPORT

G.L.7 – Grupul de lucru al Consiliului U.N.B.R. privind combaterea spălării banilor și
apărarea secretului profesional / confidențialității

10 mai 2024

1. În cadrul **Sesiunii de instruire dedicată avocaților și organizată de O.N.P.C.S.B.** în data de **27 septembrie 2023** prin videoconferință, domnul av. Danny Bârdan în calitate de reprezentant al **U.N.B.R.** a susținut tema **Secretul profesional al avocatului în raport de Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului** prin care a arătat următoarele:

- terminologia de “entitate raportoare” utilizată de legiuitor constituie o expresie incompatibilă cu principiile și specificul profesiei de avocat, motiv pentru care recomandă utilizarea expresiei de **avocat - subiect al Legii nr. 129/2019;**

- în ceea ce privește importanța secretului profesional al avocatului a arătat că există tentația ca secretul profesional al avocatului să fie perceput doar ca o obligație stabilită în sarcina acestuia în relația cu clientul său, fapt ce rezultă din modul de formulare a **art. 11 din Legea 51/1995** care prevede că:

“Avocatul este dator să păstreze secretul profesional privitor la orice aspect al cauzei care i-a fost încredințată.”

În realitate, secretul profesional reprezintă cu înțâietate un drept al avocatului de a păstra confidențialitatea informațiilor primite de la client, iar acest drept constituie o garanție a independenței avocatului, această concluzie fiind confirmată de **art. 1 alin. (2) lit. e) din Statutul profesiei de avocat** unde este reglementat **principiul păstrării secretului profesional.**

În continuare, reprezentantul U.N.B.R. a efectuat o analiză a **parag. (9) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului** care prevede că:

*“(...) ar trebui să existe scutiri de la orice obligație de raportare a informațiilor obținute fie înainte de o procedură judiciară, în timpul acesteia sau după aceasta, fie în cursul evaluării situației juridice a unui client. Prin urmare, **consilierea juridică ar trebui în continuare să facă obiectul obligației de păstrare a secretului profesional, cu excepția cazurilor** în care:*

- juristul **participă** la spălarea banilor sau la finanțarea terorismului;

- consilierea juridică este furnizată **în scopul** spălării banilor sau al finanțării terorismului; sau

- juristul **știe** că un client dorește consiliere juridică în scopul spălării banilor sau al finanțării terorismului”.

De subliniat faptul că ultimă teză acoperă forma unei **intenții indirecte** în sensul că avocatul nu a urmărit să ofere consultanța juridică în scopul spălării banilor, dar având suficiente informații în acest sens la momentul acordării consultanței juridice a acceptat posibilitatea ca acel client să utilizeze informațiile primite pentru a desfășura o activitate ilicită de spălare a banilor.

S-a concluzionat de reprezentantul U.N.B.R. în sensul că nu ne aflăm în prezența unor veritabile excepții, ci ne aflăm de fapt în prezența unor situații în care avocatul poate să devină, potrivit legii, participant la activitatea infracțională de spălare de bani, fapt ce atrage alte consecințe mai grave pentru avocat și nu se mai poate reține așadar aplicabilitatea secretului profesional.

În continuare reprezentantul U.N.B.R. a făcut trimitere la modalitatea în care a fost transpusă directiva europeană de către legiuitorul național, mai exact a făcut trimitere la **art. 33 alin. (5) din Legea nr. 129/2019** care prevede că: “Avocații vor aduce la îndeplinire dispozițiile prevăzute de prezenta lege, **cu respectarea dispozițiilor prevăzute de Legea nr. 51/1995** pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările ulterioare, **privind păstrarea secretului profesional.**”

De asemenea, s-a arătat că **art. 33 alin. (5) din Legea nr. 129/2019** se coroborează în anumite situații cu **art. 11 alin. (9) din Legea nr. 129/2019**:

“Atunci când entitatea raportoare nu este în măsură să aplice măsurile de cunoaștere a clientelei, aceasta nu trebuie să deschidă contul, să inițieze ori să continue relația de afaceri sau să efectueze tranzacția ocazională și trebuie să întocmească un raport de tranzacție suspectă în legătură cu clientul respectiv, ori de câte ori există motive de suspiciune, care va fi transmis Oficiului.”

S-a subliniat faptul că acest concept de prevenție nu constituie un element nou pentru profesia de avocat și au fost evocate dispozițiile **art. 39 alin. (4) din Legea nr. 51/1995** al căror conținut este preluat în **art. 139 alin. (3) din Statutul profesiei de avocat** care prevăd că: „Avocatul este îndreptățit să se retragă imediat și să renunțe la asistarea și reprezentarea clientului în cazul în care acțiunile și scopurile acestuia, aparent legale la începutul asistenței și/sau al reprezentării, se dovedesc, pe parcursul acesteia, ca fiind infracționale.”

A fost expus următorul exemplu:

Clientul solicită avocatului realizarea unui serviciu juridic care presupune trei etape din care primele două sunt legitime, iar a treia prezintă suspiciuni în ceea ce privește o tranzacție suspectă ce ar intra sub incidența Legii nr. 129/2019.

Rezultă așadar două situații:

1. Situația în care avocatul îi explică clientului că etapa nr. 3 nu poate fi realizată cu suportul acestuia, deoarece fie constituie o tranzacție suspectă care intră sub incidența Legii nr. 129/2019, fie este în mod vădit o activitate de spălare de bani și reușește astfel să îl convingă pe client să renunțe la această etapă (situația clientului de bună - credință care nu urmărește în realitate să desfășoare o astfel de activitate ilicită, dar a fost îndrumat greșit de alte persoane înainte de a consulta un avocat).

2. Situația în care avocatul nu reușește să îl descurajeze pe client cu privire la etapa nr. 3, caz în care avocatul va înceta relația contractuală, deoarece la momentul respectiv avocatul are cunoștință de faptul că cele două etape, deși legitime, reprezintă măsuri premergătoare etapei nr. 3 cu privire la care există suspiciuni că reprezintă o activitate ilicită.

De regulă, un spălător de bani cu experiență va dispune ca cele două etape să fie realizate de către avocați distincți, astfel încât să nu se poată realiza o conexiune între ele. Analizând individual fiecare etapă, acestea nu prezintă niciun fel de suspiciune cu privire la o posibilă activitate de spălare de bani.

Nu în ultimul rând, reprezentantul U.N.B.R. a arătat că **secretul profesional** își produce efectele și în situația anterioară încheierii contractului de asistență juridică, mai exact acesta produce efecte începând cu momentul în care clientul apelează la un avocat pentru a beneficia de servicii juridice, chiar dacă acestea nu sunt oferite clientului.

2. În data de 16 noiembrie 2023 au fost comunicate către O.N.P.C.S.B. proiectul reglementărilor sectoriale și a procedurilor de control.

Tot în data de **16 noiembrie 2023** au fost publicate pe **pagina de internet a UNBR** proiectul reglementărilor sectoriale și a procedurilor de control în vederea consultării corpului profesional până la data de 27 noiembrie 2023.

În urma consultării corpului profesional au fost recepționate de către **U.N.B.R. două puncte de vedere** și anume:

- 27 noiembrie 2023 – **Baroului Cluj** reprezentat prin avocat consilier Dan – Sebastian Chertes;

- 27 noiembrie 2023 – **S.C.P. Țuca, Zbârcea și Asociații** prin avocat Anca Pușcașu.

De asemenea, au fost primite și două solicitări:

- 23 noiembrie 2023 - avocat Elena Radu din Baroul București cu privire la „organizarea unei dezbateri publice, cu participare fizică și online” pe tema normelor sectoriale.

- 25 noiembrie 2023 - avocat Vlad Mihai Lungulescu din Baroul București cu privire la organizarea unei „dezbateri publice cu prezență fizică” pe tema normelor sectoriale.

În data de **20.12.2023 O.N.P.C.S.B.** a comunicat către **U.N.B.R.** un punct de vedere cu privire la proiectul reglementărilor sectoriale și a procedurilor de control.

În urma centralizării și a consultării punctelor de vedere primite de către **U.N.B.R.** s-a revizuit proiectul reglementărilor sectoriale și a procedurilor de control, fiind comunicat **Comisiei permanente** a U.N.B.R. pentru ședința din 26 – 27 ianuarie 2024. Ulterior, în data de **21 februarie 2024** proiectul revizuit a fost comunicat către **O.N.P.C.S.B.**

În data de **27 februarie 2024** a avut loc o întâlnire de lucru la sediul **O.N.P.C.S.B.** pe tema proiectului revizuit ce cuprinde reglementările sectoriale și procedurile de control.

În cadrul întâlnirii de lucru **O.N.P.C.S.B.** și-a manifestat voința de a comunica un punct de vedere cu privire la proiectul revizuit ce a fost comunicat la data de **21 februarie 2024**. Acest punct de vedere nu a fost primit de **U.N.B.R.** până la data întocmirii prezentului raport (**10 mai 2024**).

3. O.N.P.C.S.B. a înaintat **Uniunii Naționale a Barourilor din România (U.N.B.R.)** o **Adresa** înregistrată la **U.N.B.R.** sub nr. **65-AUT-2024 din 28.02.2024** ce cuprinde un tabel cu propuneri de modificare și/sau completare a **Legii nr. 129/2019** pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

În urma consultării materialului comunicat au fost constatate următoarele:

*Legendă:

- textul cu **roșu** reprezintă modificările / completările propuse de către **O.N.P.C.S.B.**
- textul cu **albastru** reprezintă modificările / completările **U.N.B.R.**

I. Textul propus de O.N.P.C.S.B.:

La articolul 1, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

Art. 1 - (3) Oficiul este autoritatea **competentă** care coordonează realizarea evaluării riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului la nivel național, evaluare care se realizează în **cadrul unui mecanism de cooperare** cu autoritățile și instituțiile prevăzute la alin. (1), **precum și cu organismele de autoreglementare**, cu asigurarea protecției datelor cu caracter personal și a **secretului profesional în condițiile prevăzute de lege**. Oficiul **este autoritatea competentă care** coordonează răspunsul național la riscurile evaluate, **inclusiv politica și activitatea operațională în cadrul mecanismului de cooperare** și informează în acest sens Comisia Europeană, Autoritatea Bancară Europeană și statele membre.

Observatii:

Includerea organismelor de autoreglementare (în speță Uniunea Națională a Barourilor din România) la art. 1 alin. (3) din Legea nr. 129/2019 justifică completarea normei juridice prin care se recunoaște importanța protejării datelor cu caracter personal și cu dispoziții privind **respectarea și protejarea secretului profesional** ce constituie un principiu fundamental al profesiei de avocat (**art. 11, art. 45 alin. (7), art. 34 alin. (1) din Legea nr.**

51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat și art. 1 alin. (2) lit. e) din Statutul profesiei de avocat).

Pe cale de consecință, U.N.B.R. apreciază ca fiind necesară completarea art. 1 alin. (3) din Legea nr. 129/2019 în sensul celor arătate mai sus.

II. Textul propus de O.N.P.C.S.B.:

La articolul 1, partea introductivă a alineatului (9) și alineatul (10) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(9) Autoritățile și instituțiile prevăzute la alin. (1) lit. a), b) și d), **precum și organismele de autoreglementare** întocmesc statistici privind eficacitatea măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, în domeniul specific de activitate, care includ: (...).

(10) Autoritățile și instituțiile prevăzute la alin. (1) lit. a), b), d), **precum și organismele de autoreglementare**, transmit Oficiului, **în calitate de punct central la nivel național**, în format electronic, statisticile prevăzute la alin. (9), în forma stabilită de acesta. Oficiul asigură publicarea anuală a unei versiuni consolidate a statisticilor, pe pagina proprie de internet. **Statisticile realizate de către organismele de autoreglementare nu se vor raporta la datele prevăzute de art. 1 alin. (9) lit. b), c), d), e) teza a II – a.”**

Observatii:

Uniunea Națională a Barourilor din România în calitate de organism de autoreglementare nu are acces la datele prevăzute la art. 1 alin. (9) lit. b), c), d), e) teza a II – a din Legea nr. 129/2019.

Pe cale de consecință, U.N.B.R. apreciază ca fiind necesară completarea art. 1 alin. (10) din Legea nr. 129/2019 în sensul celor arătate mai sus.

III. Textul propus de O.N.P.C.S.B.:

La articolul 3, alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(6) După împlinirea unui termen de un an de la data la care persoana a încetat să mai ocupe o funcție publică importantă în sensul alin. (2), entitățile raportoare nu mai consideră persoana respectivă ca fiind expusă public, **cu excepția cazului în care persoana mai prezintă un risc asociat persoanelor expuse public .”**

Observatii:

Conceptul de persoană care „mai prezintă un risc asociat persoanelor expuse public” nu este definit, iar norma juridică propusă este lacunară.

Pe cale de consecință, U.N.B.R. apreciază că nu este oportună completarea art. 3 alin. (6) din Legea nr. 129/2019.

IV. Textul propus de O.N.P.C.S.B.:

La articolul 33, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

“(4) Secretul profesional și secretul bancar la care sunt ținute entitățile raportoare, inclusiv cele prevăzute prin legi speciale, nu sunt opozabile Oficiului.”

La articolul 33, alineatul (5) se abrogă.

Foarte important! Art. 33 alin. (5) din Legea nr. 129/2019 prevede faptul că: „Avocații vor aduce la îndeplinire dispozițiile prevăzute de prezenta lege, cu respectarea dispozițiilor prevăzute de Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările ulterioare, privind păstrarea secretului profesional.”

Observații:

Propunerile de abrogare a art. 33 alin. (5) și respectiv de modificare a art. 33 alin. (4) din Legea nr. 129/2019 aduc o **gravă atingere secretului profesional al avocatului** ce constituie un **principiu fundamental al profesiei de avocat** (art. 11, art. 45 alin. (7), art. 34 alin. (1) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat și art. 1 alin. (2) lit. e) din Statutul profesiei de avocat).

Nu în ultimul rând, propunerile menționate **contravin** **paragrafului (9) al Directivei (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului:**

5.6.2015

RO

Jurnalul Oficial al Uniunii Europene

L 141/73

DIRECTIVE

DIRECTIVA (UE) 2015/849 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din 20 mai 2015

privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei

5.6.2015

RO

Jurnalul Oficial al Uniunii Europene

L 141/75

- (9) Membrii profesiilor juridice independente, astfel cum sunt definiți de statele membre, ar trebui să se supună prezentei directive atunci când participă la tranzacții financiare sau la tranzacții între societăți comerciale, inclusiv prin furnizarea de consultanță fiscală, întrucât aceasta prezintă riscul cel mai ridicat ca serviciile respectivilor membri ai profesiilor juridice liberale să fie folosite în mod abuziv, în scopul spălării produselor activității infracționale sau în scopul finanțării terorismului. Cu toate acestea, ar trebui să existe scutiri de la orice obligație de raportare a informațiilor obținute fie înainte de o procedură judiciară, în timpul acesteia sau după aceasta, fie în cursul evaluării situației juridice a unui client. Prin urmare, consilierea juridică ar trebui în continuare să facă obiectul obligației de păstrare a secretului profesional, cu excepția cazurilor în care juristul participă la spălarea banilor sau la finanțarea terorismului, consilierea juridică este furnizată în scopul spălării banilor sau al finanțării terorismului sau juristul știe că un client dorește consiliere juridică în scopul spălării banilor sau al finanțării terorismului.

Pe cale de consecință, U.N.B.R. se opune în mod ferm la propunerile O.N.P.C.S.B. de abrogare a art. 33 alin. (5) și respectiv de modificare a art. 33 alin. (4) din Legea nr. 129/2019.

4. În cadrul Sesiunii de instruire dedicată avocaților și organizată de O.N.P.C.S.B. în data de 26 martie 2024 prin videoconferință, domnul av. Danny Bârdan în calitate de reprezentant al U.N.B.R. a efectuat o prezentare a proiectului reglementărilor sectoriale și a procedurilor de control ce au fost publicate pe pagina de internet a UNBR la data de 16 noiembrie 2023 în vederea consultării corpului profesional.

**G.L.7 – Grupul de lucru al Consiliului U.N.B.R. privind combaterea spălării banilor și
apărarea secretului profesional / confidențialității**

Coordonator: av. dr. Mihai BACO (*vicepreședinte U.N.B.R.*)

Membru permanent: av. Danny BÂRDAN (*membru al Consiliului U.N.B.R.*)

Membru permanent: av. Lavrin COVACI (*membru al Consiliului U.N.B.R.*)